

საქართველოს მცენარების განაწილება აუზების მიხედვით

კლიმატური ფაქტორების გათვალისწინებით საქართველო დაყოფილია ორ, დასავლეთ და აღმოსავლეთ საქართველოდ. დასავლეთ საქართველოში ზღვიური ნოტიო ჰავაა, ხოლო აღმოსავლეთ საქართველოში კონტინენტური.

ინფორმაცია საქართველოში არსებული მცენარების შესახებ მოცემულია საბჭოთა პერიოდში გამოცემულ მცენარების სხვადასხვა კატალოგებში (იხ. ლიტერატურა).

კატალოგების მიხედვით დასავლეთ საქართველოს მცენარების ნუმერაცია იწყება დასავლეთიდან ანუ შავი ზღვიდან აღმოსავლეთის მიმართულებით ლიხის ქედამდე, სულ 409 მცენარი. აღმოსავლეთ საქართველოში კატალოგის მიხედვით აღრიცხულია 132 მცენარი.

კატალოგში დასავლეთ საქართველოს მცენარები განხილულია დასავლეთიდან აღმოსავლეთისაკენ მე-9 ტომის 1 გამოშვების 2-6 ნაწილში №1-დან №409-მდე, სულ 409 მცენარი. აღმოსავლეთ საქართველოს მცენარები ცალკე არ არის გამოყოფილი. ისინი ყოფილი სსრ კავშირის კავკასიის მცენარულ სისტემაშია მოქცეული და სამ სხვადასხვა გამოშვებაშია შესული, სულ 132 მცენარი [1-3]. მათი ამოკრება მოხდა მცენარული აუზების მიხედვით.

საქართველოში 12 მცენარული აუზია, აქედან 6 დასავლეთ საქართველოშია, ხოლო 6 აღმოსავლეთ საქართველოში.

დასავლეთ საქართველოს მცენარული აუზებში კატალოგის მიხედვით მცენარების რაოდენობა შემდეგნაირად არის განაწილებული: 1. ბზიფი – 13; 2. კელასური –3; 3. კოდორი – 120; 4. ენგური – 194; 5. ხობისწყალი – 3; რიონი – 76 [4].

აღმოსავლეთ საქართველოს მცენარული აუზებში კატალოგის მიხედვით მცენარების რაოდენობა კი, შემდეგნაირად არის განაწილებული: 1. ლიახვი – 22; 2. არაგვი – 5; 3. თერგი – 68; 4. ასა – 3; 5. არღუნი – 6; პირიქითი ალაზანი – 28.

ცხრილებში მოცემულია მცენარების მახასიათებლები (რაოდენობა, ფართობი) კატალოგებისა და 2015 წლისთვის ჩატარებული თანამგზავრული დისტანციური ზონდირების (თდზ) მონაცემების მიხედვით.

საქართველოს მცენარების განაწილება აუზების მიხედვით

№	დასავლეთ საქართველო							აღმოსავლეთ საქართველო										
	მცენარული აუზები			მცენარების რაოდენობა			მცენარების ფართობი კმ ²			მცენარული აუზები			მცენარების რაოდენობა			მცენარების ფართობი კმ ²		
	სახელწოდ.	კატ.	თდზ	Δ□	კატ.	თდზ	Δ□	სახელწოდ.	კატ.	თდზ	Δ□	კატ.	თდზ	Δ□				
1	ბზიფი	13	9	4	7.1	3.2	3.9	ლიახვი	22	4	18	6.6	1.6	5				
2	კელასური	3	1	2	1.5	0.7	0.8	არაგვი	5	1	4	1.6	0.3	1.3				
3	კოდორი	120	91	29	68.5	39	29.5	თერგი	68	36	32	67.5	40.4	27.1				
4	ენგური	194	153	41	305.2	236.4	68.8	ასა	3	3	0	1.4	1.0	0.4				
5	ხობისწყალი	3	1	2	0.4	0.1	0.3	არღუნი	6	1	5	1.1	0.1	1				
6	რიონი	76	68	8	72.2	51.8	20.4	პირიქითი ალაზანი	28	16	12	8.8	3.3	5.5				
	სულ	409	323	86	454.9	331.2	123.7	სულ	132	61	71	87	46.7	40.3				

**საქართველოს მცენარების განაწილება აუზების მიხედვით, მცენარის ნუმერაციის
გათვალისწინებით**

№	დასავლეთ საქართველო						აღმოსავლეთ საქართველო					
	მცენარული აუზები		მცენარების რაოდენობა		მცენარების ფართობი კმ ²		მცენარული აუზები		მცენარების რაოდენობა		მცენარების ფართობი კმ ²	
	სახელწ.	მცენ.№	კატ.	თდზ	კატ.	თდზ	სახელწ.	მცენ. №	კატ.	თდზ	კატ.	თდზ
1	ბზიფი	1-13	13	9	7.1	3.2	ლიახვი	1-22 [1]	22	4	6.6	1.6
2	კელასური	14-16	3	1	1.5	0.7	არაგვი	23-27 [1]	5	1	1.6	0.3
3	კოდორი	17-136	120	91	68.5	39	თერგი	44-111 [2]	68	36	67.5	40.4
4	ენგური	137-295, 297-331	194	153	305.2	236.4	ასა	1-3 [3]	3	3	1.4	1.0
5	ხობისწყ.	332-334	3	1	0.4	0.1	არღუნი	10-15 [3]	6	1	1.1	0.1
6	რიონი	296, 335-409	76	68	72.2	51.8	პირიქითა ალაზანი	6-33 [1]	28	16	8.8	3.3
	სულ	409	409	323	454.9	331.2	სულ	132	132	61	87	46.7

**დასავლეთ საქართველოს მცენარების რაოდენობა და ფართობები გრადაციების და
აუზების მიხედვით**

დასავლეთ საქართველო								
№	მცენარული აუზები		მცენ. რაოდ.			მცენ. ფართ.		
	სახელწ. და მცენ. №	ზომა	კატ.	თდზ	Δ	კატ.	თდზ	Δ
1	ბზიფი 1-13	მცირე	8	7	1	2.3	1.8	0.5
		საშ.	5	2	3	4.8	1.4	3.4
		დიდი	0	0	0	0	0	0
		სულ	13	9	4	7.1	3.2	3.9
2	კელასური 14-16	მცირე	2	0	2	0.7	0	0.7
		საშ.	1	1	0	0.8	0.7	0.1
		დიდი	0	0	0	0	0	0
		სულ	3	1	2	1.5	0.7	0.8
3	კო17-136	მცირე	80	71	9	21.8	16.7	5.1
		საშ.	36	19	17	35.1	18.4	16.7
		დიდი	4	1	3	11.6	3.9	7.7
		სულ	120	91	29	68.5	39	29.5
4	ენგური 137-295, 297-331	მცირე	107	82	25	25.5	21.3	4.2
		საშ.	60	47	13	66.2	49.2	17
		დიდი	27	24	3	213.5	165.9	47.6

		სულ	194	153	41	305.2	236.4	68.8
5	ხოზისწყ. 332-334	მცირე	3	1	2	0.4	0.1	0.3
		საშ.	0	0	0	0	0	0
		დიდი	0	0	0	0	0	0
		სულ	3	1	2	0.4	0.1	0.3
6	რიონი 296, 335-409	მცირე	37	47	-10	9.0	11.3	-2.3
		საშ.	28	13	15	27.2	14.6	12.6
		დიდი	11	8	3	36	25.9	10.1
		სულ	76	68	8	72.2	51.8	20.4
სულ		409	323	86	454.9	331.2	123.7	

აღმოსავლეთ საქართველოს მცინვარების რაოდენობა და ფართობები გრადაციების და აუზების მიხედვით

აღმოსავლეთ საქართველო								
მცინვარული აუზები			მცინვარების რაოდენობა			მცინვარების ფართობი		
№	სახელწოდება და მცინვარების № კატალოგით	ზომა	კატ.	თღზ	Δ	კატ.	თღზ	Δ
1	ლიახვი 1_22 [1] (გვ. 17, ნახ. 8)	მცირე	20	3	17	4.1	0.6	3.5
		საშუალო	2	1	1	2.5	1	1.5
		დიდი	0	0		0	0	0
		სულ	22	4	18	6.6	1.6	5
2	არაგვი 23_27 [1] (გვ. 17, ნახ. 8)	მცირე	4	1	3	0.8	0.3	0.5
		საშუალო	1	0	1	0.8	0	0.8
		დიდი	0	0	0	0	0	0
		სულ	5	1	4	1.6	0.3	1.3
3	თერგი 44_111 [2] (გვ. 20, ნახ. 4)	მცირე	47	22	25	12.5	4.3	8.3
		საშუალო	12	7	6	12.1	6.9	6.0
		დიდი	8	7	1	42.9	29.2	13.7
		სულ	68	36	32	67.5	40.4	27.1
4	ასა 1_3 [3] (გვ. 20, ნახ. 10)	მცირე	2	3	-1	0.8	1.0	-0.2
		საშუალო	1	0	1	0.6	0	0.6
		დიდი	0	0	0	0	0	0
		სულ	3	3	0	1.4	1.0	0.4
5	არღუნი 10_15 [3] (გვ. 21, ნახ.. 11)	მცირე	6	1	5	1.1	0.1	1.0
		საშუალო	0	0	0	0	0	0
		დიდი	0	0	0	0	0	0
		სულ	6	1	5	1.1	0.1	1
6	პირიქითი ალაზანი 6_33 [1] (6-19,გვ..49,ნახ.11) (20-3,გვ..50,ნახ.12)	მცირე	25	16	9	6.7	3.3	3.4
		საშუალო	2	0	2	2.1	0	2.1
		დიდი	0	0	0	0	0	0
		სულ	28	16	12	8.8	3.3	5.5
სულ			132	61	71	87	46.7	40.3

ლიტერატურა

- [1] В.Ш. Цомая. Каталог Ледников СССР, Т. 9, вып. 3, ч. 1, Закавказье и Дагестан, Л.: Гидрометеоиздат, 1975.
- [2] В.Ш. Цомая, О.А. Дробышев. Каталог Ледников СССР, Т. 8, ч. 11, Северный Кавказ, Л.: Гидрометеоиздат, 1977.
- [3] В.Д. Панов Э.С. Боровик. Каталог Ледников СССР, Т. 8, ч. 12, Северный Кавказ, Л.: Гидрометеоиздат, 1977.
- [4] Л.И. Маруашвили, Г. М. Курдгелაიძე, Т.А. Лაში, Ш.В. Инашвили. Каталог Ледников СССР, Т. 9, вып. 1, ч. 2-6, Закавказье и Дагестан, Л.: Гидрометеоиздат, 1975, 86 с.